

**Începi ceva nou,
rămâi pe loc
sau pleci?**

Arta de a lua decizii

Traducere din
limba engleză de
Otilia Tudor și
Constantin
Dumitru-Palcus

Trey Gowdy

Lifestyle

CUPRINS

Introducere: Decizii, decizii	9
PARTEA I: Începe ceva nou	19
Capitolul 1: Începe cu sfârșitul	21
Capitolul 2: Privește-te în oglindă	47
Capitolul 3: Ce s-ar putea întâmpla în cel mai rău caz? --	64
Capitolul 4: Consultă-ți visurile	75
Capitolul 5: Control și echilibru	94
PARTEA a II-a: Rămâi pe loc	109
Capitolul 6: Rămâi pe loc pentru a putea construi ----	111
Capitolul 7: Puterea priorităților	124
Capitolul 8: Cât de realizabile sunt visurile	139
Capitolul 9: Găsește-ți propriul Natan	154
Partea a III-a: Pleacă	173
Capitolul 10: Termen de expirare	175
Capitolul 11: Evaluează-ți mediul înconjurător	194
Capitolul 12: Regrete și amintiri	213
Capitolul 13: Egoism selectiv	230
Capitolul 14: De cealaltă parte a punctului	239
Mulțumiri	254

Decizii, decizii

De la nunta mea îmi amintesc doar două lucruri. Că am încercat să-mi scot mănușile albe astfel încât soția mea să-mi poată pune verigheta pe deget, deși îmi spusese de o mie de ori că o va pune peste mănușă. (N-a amuzat-o deloc treaba asta!) Durerea acelei decizii relativ proaste a fost de scurtă durată, însă. În timpul nunții s-a mai întâmplat ceva, care mi-a rămas în minte decenii la rând și care încă se mai întâmplă din când în când.

La sfârșitul ceremoniei, minunatul și dragul nostru pastor a spus: „Acum vi-i prezint pe domnul și doamna Trey Gowdy; el va fi într-o zi guvernator, iar ea va fi prima doamnă“. Aveam doar 24 de ani, mai aveam o săptămână până la examenul de barou și nici măcar nu eram angajat. Dar oamenii aveau deja astfel de așteptări de la mine. Așteptări mari. Toți membrii familiei, prietenii și congregația noastră. Erau așteptări pe

10
▼ care nu mi-am putut imagina că am să le ating. Mi-aș fi dorit ca pastorul să fi spus: „Într-o bună zi, Terri va fi guvernatoare, iar Trey, soțul guvernatoarei“. Ideea asta mi s-ar fi părut mai rezonabilă.

În acea zi, și alte trei luni de la acest eveniment, am lăsat pe altcineva să stabilească așteptările pentru cum ar trebui să arate viața mea. Poate ai fi considerat acel comentariu doar o glumă inofensivă, și chiar asta a fost. Sau l-ai fi interpretat ca pe o simplă aspirație și nimic mai mult. Ar fi trebuit să privesc și eu lucrurile așa. Dar nu am făcut-o. Am permis altora, și pentru prea mult timp, să definească în locul meu ce înseamnă succesul. Și am pierdut mulți ani din viață încercând să împlinesc așteptările celor din jur. Și nu este singurul exemplu în care am permis altora să-mi traseze traiectoria vieții, dar acesta mi-a rămas în minte până în ziua de azi, și sunt treizeci de ani de atunci.

*

Unii oameni se străduiesc toată viața să se ridice la înălțimea așteptărilor altora. Se supun singuri unei sentințe pe viață. Cunosc sentimentul. Prin urmare, aș vrea să-ți adresez o întrebare. Una pe care ar fi trebuit să mi-o pun și eu cu mult timp în urmă.

Ce înțelegeți tu prin viață împlinită?

Pentru unii, munca este ceea ce contează cel mai mult în viață: drumul lor în carieră, nivelul lor ierarhic în cadrul unei companii sau cât de fericiți sunt la serviciu. Sau poate calitatea relațiilor cu prietenii și familia. Pentru alții, educația și dorința neîncetată de cunoaștere reprezintă sensul vieții. Sau poate că fotografiile din telefoanele sau albumele noastre foto ne spun poveștile cu adevărat, dezvăluind pe cine și ce prețuim.

În cea mai mare parte a vieții mele, mi-am evaluat importanța în funcție de tipul și calitatea muncii mele. Eram ferm convins că viața mea ar putea părea „de succes“ în ochii altora dacă aș avea un anumit loc de muncă sau dacă m-aș ridica la nivelul anumitor exigențe profesionale. Credeam că prin muncă îmi voi dovedi valoarea în fața lumii.

În zilele, frecvente de altfel, în care locul de muncă, titlurile și responsabilitățile nu se aliniau așteptărilor pe care mi le stabilisem eu — sau permisesem altora să mi le stabilească — asul din mânecă erau relațiile mele. Mă bazam pe un anumit tip de „succes prin asociere“, pentru că mulți dintre prietenii mei erau mai demni de remarcat decât mine.

Recunosc că nu e calea ideală de a naviga prin viață, dar, o spun cu sinceritate, așa am funcționat mai mult de jumătate din existența mea.

Am realizat însă că există ceva mai important care dă sens vieții. Există o legătură inerentă între locurile de muncă pe care le obții și cele pe care nu le obții, oamenii cu care te împrietenești și relațiile la care renunți, școlile pe care le alegem și pasiunile noastre. Toate aceste lucruri sunt inițiate, alimentate, dezvoltate sau întrerupte de deciziile pe care le luăm.

Dacă ești de părere că viața este definită în primul rând de carieră, gândește-te la nenumăratele decizii care vor modela acel drum. Trebuie să decizi în ce domeniu să intri. Unde să depui o cerere de angajare și ce ofertă să accepți. Trebuie să decizi când este momentul potrivit să-ți schimbi locul de muncă sau când ar fi mai înțelept să îl păstrezi.

Dacă ești de părere că esența vieții sunt relațiile și prietenii, trebuie să iei decizia de a te împrieteni cu cineva sau de a accepta anumite oferte de prietenie. Chiar

1 2
și în cazul relațiilor pe care nu le alegem noi — mamă, tată, frați sau copiii noștri biologici — avem puterea de a decide cât de strânse vor fi pe parcursul vieții noastre.

Pentru cei care ajung la concluzia că în viață contează educația, formală sau nu, sau felul în care ne dezvoltăm, evoluția depinde de o anumită decizie: ce școală alegem, ce studiem, cât de mult ne dedicăm, ce aprofundăm sau ce citim chiar și după ce ne-am completat studiile.

Deciziile — aceste fundații invizibile — fac subiectul acestei cărți. Ele sunt elementele de bază ale vieții. Ele afectează orice aspect al vieții și îți trasează destinul. Am descoperit că, dacă excelezi în arta de a lua decizii, vei avea, fără îndoială, o viață împlinită.

Nu sunt psiholog sau consilier de carieră. Nu sunt statistician, nici ghicitor. Singurele mele acreditări sunt experiența de jumătate de secol de decizii, luate sau nu, și efectele acestora. Mi-am asumat riscuri mari, dar am și cedat în fața temerilor. Am câștigat, am și pierdut. Uneori am pierdut câștigând, alteori am câștigat pierzând. Am și regrete, dar și amintiri frumoase, iar uneori mi-e greu să le deosebesc.

Din toate aceste experiențe, am descoperit următorul lucru: cele mai importante decizii din viață se rezumă la trei întrebări simple, pe care aș dori să ți le împărtășesc, iar acestea sunt: Începi ceva nou? Rămâi pe loc? Sau pleci?

*

Experiența este un dascăl minunat, un profesor extraordinar; dar lecțiile ei durează foarte mult. Oh, dacă aș putea să mă întorc în timp și să iau alte decizii bazându-mă pe ce știu acum și (eventual) pe înțelepciunea pe care am acumulat-o! Uneori îmi recapitulez

drumul sinuos ca să înțeleg dacă am avut vreodată un plan sau alegerile mele de viață au fost doar reacții. Mi-am ales eu drumul sau mi l-au decis alții prin așteptările lor (sau, ca să fiu mai exact, prin percepția mea asupra așteptărilor lor)?

Am început să lucrez la vârsta de 14 ani, distribuind ziare la ora 5 dimineața pe o bicicletă motorizată. Acum, mulți ani mai târziu, distribui știri la televizor duminica seara și pe podcasturi marțea și joia. S-ar putea spune că viața mea a avut un traseu circular, profesional vorbind, deși să merg la serviciu la ora 7 seara într-un studio de televiziune este mult mai confortabil decât să-mi încep ziua la 5 dimineața pe un moped fugărit de câini.

Dacă am început cu livrarea presei, iar acum, practic, tot presă livrez, cum aș putea considera că parcursul meu a fost unul productiv? Am luat multe, multe decizii de-a lungul vieții. Toate slujbele pe care le-am avut, de la a livra ziare până la a modera o emisiune TV, au fost precedate de o decizie: fie de a începe ceva nou, de a rămâne pe loc sau de a pleca și a începe un ciclu nou.

În acele zile în care livram ziare, am ajuns la concluzia că nu eram nici o persoană matinală și nici un mare fan al câinilor, în special al celor care puteau depăși un scuter motorizat, așa că am părăsit acest job de dimineață și am optat pentru o slujbă de după-amiază ca ambalator de alimente la un magazin local, după terminarea orelor de școală. (Ouăle și pâinea se pun deasupra conservelor și nu sub ele, dacă nu știai.) În cea mai mare parte a programului de lucru duceam coșul de cumpărături la mașinile clienților. Patronul meu nu ne permitea să primim bacșiș, dar au existat și suflete generoase care sfidau acea „interdicție”, și așa am ajuns să înțeleg diferența dintre „reguli” și „sugestii”.

Slujba de ambalator m-a învățat că în fiecare dintre noi există o parte care râvnește la evoluție, fie ea și aparentă. Au trecut patruzeci de ani, dar încă îmi amintesc sentimentul de mândrie pe care l-am avut când șeful meu de pe vremea aceea, Charlie Jones, mi-a spus că mă va „promova“ în funcția de casier. Când am plecat acasă în ziua aceea, m-am simțit de milioane. (Se întâmpla înainte de apariția caselor de marcat computerizate, care îți calculează suma de bani pe care trebuie să o returnezi ca rest clientului. Dacă Charlie Jones mi-ar fi cerut foaia matricolă și mi-ar fi văzut notele la matematică, nu aș fi fost niciodată „promovat“. A ține un discurs public sau a conduce o emisiune de televiziune în direct sunt nimic comparativ cu situația în care un client îți oferă 2,15 dolari, casa de marcat indică 1,65, și tu trebuie să-i dai restul. Încă mă trec transpirațiile când îmi amintesc acele momente.)

În timpul facultății, din 1982 până în 1986, am lucrat într-un depozit de tutun. În acel depozit am învățat mai multe despre viață decât la școală sau în băncile Congresului. Decizia de a lucra patru veri într-o clădire încinsă, fără aer condiționat, conducând un motocicletă sau împingând cărucioare nu s-a bazat pe plăcerea față de acea muncă în sine. Fusese o decizie pur tranzacțională: aveam nevoie de bani. Tatăl meu nu mi-a dat bani pur și simplu, ci mi-a explicat valoarea intrinsecă a muncii, așa că m-am dus să lucrez în depozit. Acum, patruzeci de ani mai târziu, acel job se numără, încă, printre preferatele mele. Poate îți pare surprinzător — la urma urmei musteam de transpirație toată ziua încercând să deosebesc pachetele Virginia Slims de Virginia Slims Light 100 — și te întrebi de ce s-ar număra printre joburile mele preferate? Pentru că i-am îndrăgit pe băieții cu care lucram. Acest lucru

a fost suficient de satisfăcător ca să decid să rămân și să acord mai multă importanță oamenilor cu care lucrez decât activității în sine.

Abia așteptam să mă trezesc dimineața și eram nerăbdător să merg să lucrez la depozit mai mult ca în oricare alt loc de muncă pe care l-am avut de atunci. Încă mă mai trezesc reflectând la două dintre lecțiile învățate în timpul acelor veri caniculare: (1) adesea, cu cine călătorești pe potecile vieții este mai important decât drumul pe care te afli; (2) pentru mulți oameni, a lucra într-un depozit pe salariu minim, cu o pauză de masă de treizeci de minute și fără asigurare de sănătate nu este doar un „loc de muncă sezonier“, ci o meserie prin care încearcă să-și ducă la bun sfârșit responsabilitățile familiale și comunitare.

La facultate, m-am hotărât să mă specializez în istorie din motive foarte greșite, după care m-am înscris la facultatea de drept, deoarece acea decizie inițială prost gândită nu îmi lăsase multe opțiuni. După facultatea de drept, am lucrat ca grefier pentru doi judecători: un judecător de apel și un judecător de fond. Așa a început să mă atragă sistemul de justiție penală, unde mi-am desfășurat cea mai mare parte a vieții mele profesionale. Am fost procuror adjunct timp de șase ani, apoi am candidat pentru o poziție care în statul Carolina de Sud se numește „procuror de circuit“ (echivalentul titlaturii de „procuror districtual“ în restul statelor americane).

Decizia de a renunța la munca de procuror, pe care o iubeam, și de a-mi începe în 2011 cariera politică în Congresul American este un element important al acestei cărți, la fel și decizia mea de a părăsi administrația în 2019. Da, puștiul care făcuse muncă de curier și care citea despre Congresul American în timp ce împătura ziare într-o toaletă de benzinărie a ajuns președinte al

1 6
unei comisii congresionale și chiar subiect de presă. După cum s-a dovedit, a-ți apărea numele în ziar nu e nici pe departe atât de satisfăcător pe cât crezusem când eram doar un copil de 14 ani.

Am învățat pe pielea mea, așa cum li se întâmplă multora, că faima nu este barometrul potrivit pentru succes sau valoare personală. Oamenii pierd zeci de ani din viață ca să câștige faimă sau notorietate, apoi, odată ce le-au atins, de multe ori se întorc grăbiți spre starea de anonim.

După cum vezi, am luat multe decizii în viață. Unele par neconvenționale sau ciudate în retrospectivă. Unele au fost influențate de forțe exterioare, iar altele (de obicei mai târziu în viață) au fost luate cu încrederea în sine care vine numai prin propria interpretare a unor termeni precum „succes” sau „însemnătate”. Unii ar putea considera că unele dintre deciziile mele au fost pași înapoi sau poate chiar greșeli. Numai că nu ei ar trebui să stabilească definiția acestor termeni în viața mea sau a ta.

Important este să înțelegem ce am făcut și de ce și că, pe mai departe, vom avea o metodă și un scop în luarea deciziilor noastre. Am scris această carte în speranța că deciziile mele — bune, rele sau neutre — te vor putea ajuta în timp să îți scrii propria carte a vieții.

*

Cât de bine te cunoști? Pentru a construi cea mai bună versiune a vieții tale, trebuie să știi cine ești și să ai suficientă încredere în această autocunoaștere pentru a te lăsa ghidat de ea în luarea deciziilor.

Acum gândește-te: Unde vrei să ajungi? Care este destinația dorită? Faci pași în direcția aceea, ți-ai luat un angajament? Crezi că trebuie să rămâi pe același

drum, dar să aduci câteva ajustări, să încetinești sau să accelerezi? Sau trebuie să găsești o ieșire și să te întorci într-un anumit punct al drumului parcurs ori să virezi într-o direcție cu totul nouă?

A începe ceva nou poate fi captivant, dar este și stresant. Se poate strecura îndoiala. Te vei confrunta cu critici și păreri contrare. Însă, în această carte, îți voi oferi modalități de a evalua când ar trebui să începi ceva nou, fie un job sau o relație, ca să poți merge mai departe cu încredere și pe deplin conștient de ceea ce faci. În vara anului 2021, am început o nouă emisiune de televiziune. Începerea acestei emisiuni însemna să părăsesc activitatea de procuror cu normă întregă. Dar mai însemna și conceperea structurii aceluși show de televiziune. *Era suficientă o seară pe săptămână sau mai mult? Ar fi mai bine să copiez alte emisiuni de succes sau să-mi urmez propria viziune? Și ce înseamnă, mai exact, succes când vine vorba de televiziune? Nivelul audienței sau evaluările? Calitatea conținutului sau diversitatea persoanelor invitate în emisiune?* Frumusețea unui început este că pânza pe care trebuie să „pictezi“ e neatinsă. Dar perioada de start nu durează mult. Curând, ceea ce inițial fusese o decizie de a începe ceva nou a devenit o decizie de a rămâne pe loc.

Poate că a rămâne pe loc nu e la fel de incitant ca demararea unui proiect nou, dar de multe ori este cel mai înțelept lucru pe care-l poți face. Această decizie trebuie evaluată utilizând cam aceleași valori și instrumente implicate și în evaluarea deciziei de a începe un proiect nou. Eu și soția mea trăim în același oraș de aproape o jumătate de secol și locuim în aceeași casă de aproape un sfert de secol. Am dezbătut multe dileme: *Ar trebui să ne mutăm mai aproape de centrele media din țară? Sau acolo unde sunt cele mai importante*

1 8

▼ *firme de avocatură? Ne mutăm mai aproape de plajă (deși nu prea îmi place nisipul)? Să ne lansăm în aventura entuziasmantă de a ne construi propria casă în loc să ajustăm proiectul altcuiva? În cele din urmă, am decis să rămânem pe loc dintr-un motiv care altora li s-ar părea nesemnificativ: copacii. Când tatăl soției mele s-a stins din viață, un prieten peisagist a plantat în curtea din fața casei un copac în memoria lui. A făcut același lucru și la moartea mamei ei. Și apoi și în memoria celor trei câini ai noștri, Judge, Jury și Bailiff. Am rămas în acea casă din motive care nu aveau nicio legătură cu casa în sine. Am renunțat la entuziasmul noutății pentru niște amintiri fără de care nu puteam trăi.*

În sfârșit, această carte va analiza și decizia dificilă de a pleca — de a identifica momentul și circumstanțele potrivite pentru a părăsi ceva sau pe cineva. Uneori, chiar și atunci când atingem obiective pentru care am depus eforturi considerabile, satisfacția se dovedește a fi mai mică decât anticipasem. Anumite decizii pot fi corecte într-un „un anotimp“ al vieții noastre, dar anotimpurile se schimbă — și noi la fel. Iar eu sper să-ți ofer instrumente utile pentru a putea lua decizia de a abandona ceva cu încredere și fără regrete.

Cu toții ne regăsim în această propoziție, în acest paragraf al acestei cărți, din pricina deciziilor pe care le-am luat. Sunt recunoscător că ai luat decizia de a citi până aici. Va trebui să fim onești și să ne analizăm profund pe măsură ce citim această carte, pentru a putea lua decizii care vor duce la cea mai satisfăcătoare și semnificativă viață pe care ne-o putem construi.

Ce zici, începem?